

ליקוטי מוהר"ן בפרשה - 130

'תרומה' - ר"ח אדר ה'תשפ"ג / מאת הר"ג אליהו עטיה שליט"א

לקבלת השיעור במייל:
6537488@gmail.com

מבוסס על ליקוטי מוהר"ן - תורה ל"ג אות ג' (ח"א)

עכשיו כל ההתחלות הם מפורים / אהבה שבדעת ואהבה שבמדות - ב' בחינות תורה / קבלת התורה שבפורים / החילוק בין התורה של עכשיו לתורה של עתיד לבוא / 'החזיר שעתיד לחזור' / וכי בסעודת 'שור הבר והלית' נאכל דבר לא כשר ח"ו / הסיבה שדגים אינם צריכים שחיטה / תר"ג עצות - איך להינצל מזוהמת הנחש / בחטא עץ הדעת התערבה כל הבריה טוב ורע / הארת 'תורה דעתיקה סתימאה' בפורים / ביום שחל פורים יחול ל"ג בעומר / כיצד פורים הוא התחלה ל"ג בעומר / איזה תורה לומדים במתיבתא דרקיעא / ע"י רשב"י התחלנו לקבל תורה דעתיקה סתימאה / ביאור שיציאת מצרים תהיה טפילה לעתיד לבוא / המועדים עתידין ליבטל וימי הפורים אינן בטלים / מגילה אסתר סיפור מעשה של שנים קדמוניות / כמה חובה גדולה עלינו לנצל את יום הפורים הקדוש / הסיבה שבפורים מותר בעשיית מלאכה / ביאור הפסוק "ביום טובה היה בטוב וביום רעה רעה רעה" / יש תורה שמלובשת ב"מי רע" / מעלת שיחת חולין של רבינו / אחד הטעמים מדוע רצה רבינו לשמוע תמיד 'חדשות' / מרדכי ואסתר הוציאו את סודות התורה המלבושים בהמן וכו' / תוקף וקושי גזירת המן / כיצד התהפכה הגזירה הכי קשה שהיתה לעם ישראל / צריך להוציא ולגלות את התורה שממנה יונקים הגויים / על ידי כפיית היצר הרע שלנו מגלים את התורה שבימי רע / כשמבטל את הימי רע נוסף הארה באותיות התורה / "נעשה ונשמע" - כיצד אפשר לעשות בלי לשמוע / ההבדל בין אדם למלאך בענין היצר / ביאור חדש ב"נעשה ונשמע" / כל התורות של רבינו שייכות לכל אחד מאיתנו / אפילו אדם פשוט יכול לראות באותיות התורה נפלאות/ עצה נפלאה למעשה כשיש 'חלוקת העצה' / אני באמת סר מרע / להיזהר לא לפרסם שום דבר שהשגת / פרצוף הימים ופרצוף הזמנים / בשרוש הדברים שבדעת הכל טוב / פורים היא 'אהבה שבדעת' - ולכן שם כל ההתחלות / המצרים שלטו בשרה לרע להם

השיעור לרפואה שלימה של שרון בן נעעמה נעומי אל נא רפא נא לוי

עכשיו כל ההתחלות הם מפורים

א. הגענו לראש חודש אדר, ומתקרבים לחג הפורים, ומפורסמת לשון רבינו בליקוטי מוהר"ן (תורה ע"ד): "כִּי בְּתַחֲלֵהָ הָיוּ כָּל הַהֲתַחֲלוֹת מִפֶּסַח, וְעַל פֶּן כָּל הַמְצוּוֹת הֵם זָכְרֵי לְיִצְיַאת מִצְרַיִם, וְעַכְשָׁיו וְלֹא סִיּוּם", ואמר רבי נתן: "וְעַכְשָׁיו כָּל הַהֲתַחֲלוֹת הֵם מִפּוּרִים". וזה אחד היסודות הגדולים של רבינו, שכל ההתחלות של התורה והמצוות - מתחילים מפורים.

אהבה שבדעת ואהבה שבמדות - ב' בחינות תורה

ב. וצריך להבין מה החשיבות הגדולה הזאת של חג פורים שהוא התחלה לכל ההתחלות? גם יש להבין מדוע הפסיקה ההתחלה שהיתה מפסח? וכדי להבין את הענין נלמד תורה ל"ג בליקוטי מוהר"ן, ושם (באות ד') כתוב שיש שני סוגי אהבות שהקב"ה אוהב את עם ישראל. יש אהבה שבמידות, שבאה מהספירות מחסד ועד מלכות. ויש אהבה שבדעת - מספירת הדעת. וההבדל ביניהן הוא בעצם ההבדל בין לוחות ראשונות ללוחות שניות.

את לוחות ראשונות - קיבלנו בחג שבועות, את לוחות השניות קיבלנו ביום כיפור. לוחות ראשונות הם נחצבו מעץ החיים, היינו 'תורה דעתיקה סתימאה' ע' בזהר (פרשת בהעלותך דף קנב), ומבאר רבינו שזה בחינת 'נסתר שבתורה' שיתגלה בשלמות לעתיד לבוא, ויש שזוכים כבר היום לקבל ממנה קצת. ומקבלים את זה על ידי אור האהבה שבדעת, כמבואר בלקוטי הלכות (פורים ד, ד). ולוחות שניות - זו התורה שיש לנו, שבאה מבחינת עץ הדעת (וזהר בראשית סוף דף כו.).

קבלת התורה שבפורים

ג. גם בחג פורים יש בחינה של קבלת תורה, כמובא בגמ' (שבת פח.) אמר ר' אבדימי מלמד שכפה הקב"ה עליהם את ההר כגיגית,

ואמר להם: 'אם אתם מקבלים התורה מוטב, ואם לאו - שם תהא קבורתכם', א"ר אחא בר יעקב: מכאן מודעא רבה לאורייתא. אמר רבא: אף על פי כן הדור קבלוה בימי אחשוורוש (קיבלו את התורה שוב מאהבה - אהבת הנס בפורים), דכתיב (אסתר י, כז): "קִיְמוּ וְקַבְּלוּ הַיְהוּדִים עֲלֵיהֶם וְעַל זַרְעָם". וקבלת התורה של פורים - היא קבלת תורה כזו שיש בה גם את בחינת לוחות ראשונות, וגם את לוחות שניות. וכמו שנבאר בעז"ה.

החילוק בין התורה של עכשיו לתורה של עתיד לבוא

ד. מבואר בזהר בראשית (שם) שלוחות שניות הם בחינת שם מטטרו"ן - וזו היא תורה מסיטרא דילג, שם מט"ט - זה בחינת ששה סדרי משנה, ומט"ט נקרא בחינת 'עבד'. ולכן יש בה עבודה גדולה, בחינת (שמות א, יד) "וַיִּמְרְדוּ אֶת חַיִּיהֶם בְּעִבְדָּה קָשָׁה בְּחַמְרֵי וּבְלִבְנִים וּבְכָל עֲבֹדָה בְּשָׂדֵה אֶת כָּל עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָהֶם בְּפָרְךְ", שהזהר דורש את כל זה לגבי הקושי בלימוד התורה. אבל תורה דעתיקה סתימאה, היא בחינת שבת שם 'שדי' - 'שאמר לעולמו די', ששם אין את המרירות של ימי החול, אין עבודה קשה וחומר ולבנים. כי לא צריך לעשות עבודת הברורים יותר.

ונבאר יותר: בתורה שלנו יש דינים, יש 'אסור' ו'מותר', 'כשר' ו'פסול', 'טמא' ו'טהור' - כלומר, שיש בחינה של טוב ורע, וכיוון שצריך לברר אותה, לכן יש את תר"ג מצוות, שהזהר בפרשת יתרו (ח"ב דף פב:) קורא להן 'תר"ג עיטין' - 'עצות', כי תר"ג מצוות התורה הן תר"ג עצות איך לברר את הטוב מהרע, והם עצות איך להינצל מיצר הרע, ולא להיכשל בעבירות, וזו התורה שקיבלנו ביום כיפור, ויש בתורה בחינה של טוב ורע, כלומר שיש מצוות עשה, ויש מצוות לא תעשה.

ויש את התורה שקיבלנו בשבועות, ומבואר בזהר (בראשית כז:) שהתורה הזאת באה מ'עץ החיים'. ומה ההבדל בין 'עץ החיים' לבין 'עץ הדעת'? עץ הדעת יש בו גם טוב וגם רע, ועץ החיים כולו טוב. התורה שכולה טוב - זו תורת הקבלה שעתידה להתגלות, היא אינה מדברת מאיסור והיתר וכו', אלא עיקר תורת הקבלה היא להתקדש ולהשיג רק את הטוב, שהם הפרצופים העליונים. ומה שמוזכר בתורת הקבלה שלנו את הצד של הסטרא אחרא, כי עדיין לא זכינו לתורה דעתיקה סתימאה שכולה טוב, ובתורת הקבלה שלנו - היא עדיין מהקבלה ששייכת לעולם הזה - שיש בו רע.

'החזיר שעתיד לחזור'

ה. מובא במדרש (תנחומא שאינו לפנינו) "וְאֵת הַחֲזִיר" למה נקרא שמו חזיר, שעתיד לחזור להיות מותר. וכתב האור החיים (ויקרא יא, ז), וז"ל: ואת החזיר והוא גרה לא יגר, פירוש, תנאי הוא הדבר כל זמן שהוא לא יגר, אבל לעתיד לבוא יעלה גרה ויחזור להיות מותר ולא שישאר בלא גרה - ויותר, כי התורה לא תשתנה, עכ"ל. בימות המשיח עתיד החזיר לחזור ולהיות עם כל סימני הטהרה. (שמעתי שמצאו זן חזיר שהוא מעלה גרה, אלא שבכל אופן זה אסור באכילה, כי אין לזה מסורת, אבל כבר רואים את 'אתחלתא דגאולה'). ובמדרש שוחר טוב (קמו,

ד, מובא: מהו 'מתיר אסורים', יש אומרים כל הבהמה שנטמאת בעולם הזה, מטהר אותה הקב"ה לעתיד לבוא.

ובי בסעודת 'שור הבר והלויתן' נאכל דבר לא נשר ח"ו

ו. וזהו שכתוב במדרש (ויקרא רבה יג, ג) על סעודת שור הבר והלויתן. "אמר ר' אבין בר פהנא, אמר הקב"ה: (ישעיה נא, ד): 'תוֹרָה תְּדַשֶּׁה מֵאֲתֵי תַצֵּא' – חֲדוּשׁ תוֹרָה מֵאֲתֵי תַצֵּא. לוֹוִיתֵן זֶה דג טמא ואסור באכילה (מפני שאין לו סנפיר וקשקשת), ושור הבר לא פשוט שזה מין טהור, ואומר המדרש: 'כִּי־צֵד הֵם נִשְׁחָטִים, בְּהֵמוֹת נֹתֵץ לְלוֹוִיתֵן בְּקִרְוֵי וְקוֹרְעוֹ, וְלוֹוִיתֵן נֹתֵץ לְבְּהֵמוֹת בְּסִנְפִירָיו וְנוֹחֲרוֹ, ועל זה שואל המדרש וכי זו שחיטה כשירה ועונה שהוא חידוש תורה לעתיד לבוא. ולכאורה לא מובן כיצד יתכן שבסעודתו של משיח יהיה שור הבר והלויתן שהם לא כשרים, וזה נחשב לנבלות וטרפות? ומה זו התשובה שאומר הקב"ה: 'תוֹרָה תְּדַשֶּׁה מֵאֲתֵי תַצֵּא' – חֲדוּשׁ תוֹרָה מֵאֲתֵי תַצֵּא', הרי זו התורה לא תשתנה.

הסיבה שדגים אינם צריכים שחיטה

ז. והתשובה: הלויתן יקבל סימני טהרה, ויהיה לו סנפיר וקשקשת. ושור הבר לא יהיה צריך שחיטה. ונסביר את הדברים: כתוב (במדבר יא, כב): "אִם אֵת כָּל דְּגֵי הַיָּם יֵאָסֵף לָהֶם וּמֵצֵא לָהֶם", ודרשה הגמ' (חולין כז), שהדגים אינם צריכים שחיטה אלא הם נאספים בלבד, ומותרים באכילה. והסיבה שהדג לא צריך שחיטה, כי יש הבדל בין דגים לבין החיות והבהמות? כתוב בפסוק (בראשית א, כ): "וַיִּשְׂרְצוּ הַמַּיִם שָׂרָץ נֶפֶשׁ תַּיָּה וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאָרֶץ" – אומר שם הרמב"ן: שהדגים – גופם ונפשם נעשו מן המים. והחיות נעשו רק מן האדמה. לגבי העופות בגמ' (חולין כז) נחלקו בו, י"א שמן המים נבראו, ויש אומרים שהעוף משניהם נברא, ע"ש.

למדנו בדף היומי (ניזיר כט). שיש מאן דאמר שסובר ש'אין שחיטה לעוף מן התורה, אלא השחיטה מדרבנן, וגם לדעת הסובר שצריך שחיטה לעוף מהתורה, מספיק רק סימן אחד, ולא צריך לשחוט שני סימנים כמו בהמה, והטעם כיון שהעופות נעשו מהרקק, שזה קרקע הם שמורכב מאדמה ומים, והם לא נבראו רק מאדמה גשמית. להלכה נפסק ששחיטת עוף זה דאורייתא.

נמצא, שהבהמות שנבראו מהאדמה שהיא מגושמת יותר, צריכים שחיטה שני סימנים, והעופות שנבראו ממים ואדמה מספיק להם שחיטה של סימן שחיטה אחד. והדגים שנעשו רק מהמים, בכלל לא צריכים שחיטה. וכעת נביא, שכל ענין השחיטה, הוא בגלל הזוהמה והרע שיש בבהמות ובחיות, וע"י השחיטה אנחנו מזככים אותה. וממילא, לעתיד לבוא שהזוהמה תלך מהעולם, ולא יהיו בירורים, ויהיה רק טוב ולא יהיה רע, לא יצטרכו לשחוט את שור הבר, ולא יהיה סימני טומאה, ונוכל לאכול את שור הבר והלויתן.

תר"ג עצות - איך להינצל מזוהמת הנחש

ח. כל התר"ג עצות של מצוות התורה, הם להפריש אותנו מהזוהמה של חטא העגל, שאז חזרה עלינו הזוהמה של אדם הראשון. כי כשהיינו במעמד הר סיני, מובא בגמרא (שבת פז.)

בחטא עץ הדעת התערבה כל הבריאה טוב ורע

ט. רבינו מבאר בליקוטי מוהר"ן (תורה סב אות א') שבכל המאכלים מעורב בהם רע, והכוונה שמחטא אדם הראשון, נתערב רע בכל הבריאה כולה, מובא במדרש (בראשית רבה יט, ה) שחווה נתנה גם לכל הבהמות והחיות, (והובא ברש"י בראשית ג, ו). ולכן גם הצומח והדומם נדבקו בבחינה של עץ הדעת טוב ורע, והיה בהם עירוב של טוב ורע, והכל צריך בירור, ובשביל זה ב'לוחות שניות' שקיבלנו ביום כיפור, קיבלנו תורה שכולה היא בחינת 'איסור והיתר'. כלומר, בשבועות קיבלנו את התורה בזמן שהיינו בשער הנו"ן, שם לא צריך בירור, אבל את התורה של יום כיפור קיבלנו אחרי חטא העגל, ושם כבר צריך בירור. והתורה שנקבל לעתיד לבוא – 'תורתנו של משיח' 'תורה דעתיקא סתימאה', זו תורה שיש בה רק טוב. וכל ענין הסעודה של משיח – 'שור הבר והלויתן' מסביר לנו את המציאות שתהיה בימות המשיח, שתגמר עבודת הבירורים, ויתוקן חטא עץ הדעת לחלוטין, ואין יותר רע בעולם.

הארת 'תורה דעתיקא סתימאה' בפורים

י. והחידוש שאנחנו אומרים עכשיו: שיום פורים שבו נאמר בגמ' הנ"ל 'שהדור וקיבלוה בימי אחשוורוש', אז קיבלו תורה שיש בה את שתי הבחינות של מתן תורה. כלומר, גם קיבלנו מאהבה את התורה שקיבלנו ביום כיפור, וגם התחיל אז ענין קבלת תורת הנסתר, בחינת תורתו של משיח. כי כמו שנבאר בהמשך, שהנס של פורים הוא מבחינת הניסים שיהיו לעתיד לבוא בזמן המשיח, וכל נס ונס וכל דבר ודבר שקורה בעולם, הוא מאותיות התורה המאירים באותו זמן, ואם בפורים קיבלנו נס בהלוואה מהניסים של לעתיד לבוא, על כרחך שגם התגלתה תורה של לעתיד לבוא באותו זמן, וגם היא היתה חלק מהמתן תורה המיוחד של פורים.

ביום שחל פורים יחול ל"ג בעומר

יא. ונבאר את הדברים: ונקדים שכתב בטור (סי' תכ"ח) וז"ל: ביום שהיה פורים יהיה ל"ג לעומר, וסי' פל"ג ח"י – פי' פורים ל"ג ח"י באייר, ע"כ. והנה בכל סימן וסימן, ובפרט שהובא להלכה, יש בו גם עומק פנימי. ואם יש לנו סימן – שיום ל"ג בעומר יחול באותו יום שחל בו פורים שלפניו, זה בא ללמד שהמהות של ל"ג בעומר הוא מתחיל כבר בפורים. יום ל"ג בעומר זה יום מתן תורה של תורת הנסתר והקבלה, שהיא שהוא תחילתה של 'תורה דעתיקא סתימאה' – תורת רבי שמעון בר יוחאי וספר הזוהר, שזה החג

והמגושם ויהיה רק יצר הרע דק ומתוק, בשביל פרייה ורבייה, כבר אין בירורים טוב מרע. ולכן לעתיד לבא ילמדו רק את 'פנימיות התורה', וזו מהות החג בל"ג בעומר, שקיבלנו את התורה הזאת מרבי שמעון בר יוחאי – שהיה חי באלפיים שנות משיח. מובא בגמרא (ע"ז ט). אלפיים שנות תורה, אלפיים שנות משיח. אלפיים שנות ימות המשיח, ובעונותינו שרבו יצאו מהם מה שייצאו. והכוונה שנכון שעדיין לא זכינו לימות המשיח, אבל מאז רשב"י התחילה להתגלות 'תורה של משיח' – שזו 'תורה דעתיקא סתימאה', וזו תורה שכולה 'טוב', ואין בה שום רע.

וכל זה התחיל מ'פורים' – "הדור קבלוה בימי אחשורוש" – ולמה דווקא מפורים? כי זה הנס הראשון שלא היה מכח ניסי יציאת מצרים. הניסים של יציאת מצרים נמשכו עד חורבן בית ראשון, כשנחרב בית ראשון נסתלקה ההארת ניסי יציאת מצרים, ולכן כל המצוות קשורות לזכר ליציאת מצרים, מלבד חנוכה ופורים, שהם שייכים לגאולה העתידה. וכמו שביארנו, שאם יש ניסים מהארת הגאולה העתידה, על כרחך שאז התחילה גם הארת התורה של הגאולה העתידה. שנתגלתה על ידי רשב"י, וממשיכה ומתגלה על ידי יחידי הדורות, האריז"ל הבעש"ט ורבינו הדורות. וזהו הביאור בסיומו, שביום שיחול פורים יחול ל"ג בעומר, כי כל ענין ל"ג בעומר מתחיל מפורים.

ביאור שיציאת מצרים תהיה טפילה לעתיד לבוא

טו. אבל כבר הבאנו שרבינו אומר: "בפתחילה היו כל ההתחלות מפסח, ועל פן כל המצוות הם זכר ליציאת מצרים, ועכשיו וְלֹא סִיּוּם", ואמר רבי נתן: "ועכשיו כל ההתחלות הם מפורים". והרי שלא רק ל"ג בעומר מתחיל מפורים, אלא כל ההתחלות שיש היום, כל דבר שהוא נקרא 'התחלה', הוא מתחיל מפורים. והביאור בזה על פי הגמרא ברכות (סוף דף יב): שדורשת על הפסוק (ירמיה כג, ז-ח) "לִבְנֵי הַנְּהָיִים בְּאֵימִים... וְלֹא יֹאמְרוּ עוֹד חַי ה' אֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, כִּי אִם חַי ה' אֲשֶׁר הֶעֱלָה.. אֶת זֶרַע בֵּית יִשְׂרָאֵל ... וּמִפְּלֵ הָאֲרָצוֹת". ואומרת הגמ': לא שתעקר יציאת מצרים ממקומה, אלא שתהא שעבוד מלכות עיקר, ויציאת מצרים טפל לו, ע"כ.

המועדים עתידין ליבטל וימי הפורים אינן בטלים

טז. כלומר, שהנקודה של תהיה טפלה, כי אור התורה והניסים שהאיר ביציאת מצרים טפל הוא לעתיד לבוא, כי בחורבן בית ראשון פסק האור הזה מלחדש עוד תורה ונסים שהם בבחינת 'חיצוניות התורה', והתחיל בסיום גלות בבל האור של 'פנימיות התורה' – בחינת הניסים של לעתיד לבוא, שהראשון בהם הוא נס פורים. וזה מה שרומזים חז"ל בילקוט שמעוני (משלי רמז תתקמ"ד), וז"ל: "כל המועדים עתידין ליבטל וימי הפורים אינן בטלים לעולם". וכבר ביארו במאמרי חסידות, שאין הכוונה שלא יהיו המועדים, הרי התורה לא תבטל, אלא הכוונה שהם 'בטלים' כמו בחינת 'בטל בששים', שהיות שהעיקר יהיה האור של 'עתיד לבוא' שבא מפנימיות התורה, לכן המועדים כולם שהם בחינת 'זכר ליציאת מצרים', שהוא אור 'חיצוניות התורה' יהיה בטל וטפל

הגדול שיש לנו ביום ל"ג בעומר. בשנים עברו לא היו חוגגים את ל"ג בעומר, ודוקא מזמן האר"י ז"ל שיש התגלות תורת הקבלה, יש את ההתגלות של יום ל"ג בעומר. והסיבה: כל זמן שלא התגלו כראוי סודות הקבלה של ספר הזוהר, עדיין לא חגגו, אדרבה הם היו עצובים שאין להם את סודות התורה, ולכן רק מאז שהאר"י ז"ל גילה לנו את סודות התורה של שגילה והסתיר רשב"י בספר הזוהר הקדוש, אנחנו עושים ל"ג בעומר.

כיצד פורים הוא התחלה לל"ג בעומר

יב. אלא שלחג ל"ג בעומר יש ראשית והתחלה – שזה חג הפורים. וזה החידוש: שפורים הוא זה שגורם לחג ל"ג בעומר. ורבינו אומר, שלא רק שהוא גורם את ל"ג בעומר, אלא הוא התחלה של כל המועדים וכל המצוות של כל החגים. ועל ידי שנבין איך פורים גורם את ל"ג בעומר, נבין למה פורים הוא התחלה לכל. ל"ג בעומר זה אחד הימים הגדולים ביותר בשנה, ובמובן מסוים הוא יותר גדול אפילו מיום כיפור, כיון שבל"ג בעומר קבלנו את תורת הנסתר, ולא רק את נגלות התורה כמו שהיה ביום כיפור.

איזה תורה לומדים במתיבתא דרקיעא

יג. ידוע, שלמעלה בגן עדן נעסוק בתורה 'במתיבתא דרקיעא', ולכאורה יש להבין באיזה תורה נעסוק? כי ודאי לא נלמד 'שור שנגח את הפרה' – כמו שלומדים כאן בעולם, כי הרי לעתיד לבוא לא יהיה דינים של שור שנגח את הפרה, ולא יצטרכו את כל דיני נזיקין ודיני רוצחים, ואת כל דיני חושן משפט בשולחן ערוך שחלקם הגדול מגיעים מחמת שיש עדין רע בעולם. וכן כשאדם שוכח להתפלל או שוכח להזכיר 'יעלה ויבוא' או התבלבל, כל זה סימנים שלמים בהלכה, וכל זה לא שייך לעתיד לבוא, שהרי אז לא נשכח שום דבר. וכן לא יהיה שייך יצר הרע של עריות, וכל הדינים שלו. הרי הצדיקים בגן עדן לא שייכים לכל זה, וא"כ איזה תורה לומדים שם. וללמוד תורה שאינה שייכת כלל לנשמות בגן עדן, זה לא מתקבל על הדעת.

אלא הביאור הוא, שכל הסוגיות האלו של חושן משפט, ונזקים וטומאה וכו', זה 'חיצוניות התורה', ויש להם גם פנימיות, והאר"י גילה ולימד בכמה דוגמאות, כיצד לומדים פסוקים, משניות וגמרות במתיבתא דרקיעא, איך כל סוגיה בגמרא – מדברת על פנימיות התורה. וכמו שאמר הזוהר פינחס ברעיא מהימנא (ח"ג דף רמ"ד), וז"ל: וְרַבְּנָן דְּמִתְנִיתִין וְאִמְרָאִין, כָּל תַּלְמוּדָא דְּלְהוֹן, עַל רִזִּין דְּאִוְרֵיתָא סִדְרוּ לֵיהּ. (תרגום: ותכמי המשנה והאמוראים, כל התלמוד שלהם על סודות התורה סדרו אותה). וזהו שלומדים ב'מתיבתא דרקיעא' את סודות התורה, היינו את כל 'פנימיות התורה', וכיצד היא כולה מרומזת תוך 'חיצוניות התורה' – התורה שיש לנו היום.

ע"י רשב"י התחלנו לקבל תורה דעתיקא סתימאה

יד. עד ל"ג בעומר שבו זכינו לתורת הנסתר, עדין היינו נמצאים רק ברמה של נגלות וחיצוניות התורה – של: 'אסור ומותר', 'כשר ופסול' 'טמא וטהור', ועובדים על בירורים לברר את הטוב מהרע, ולהניצל מהרע. אבל כשיתבער מהעולם היצר הרע המזוהם

חיצוניות מעשי עולם הזה יכול לפגוע ולגעת בה בכלל, ולכן הותרה בו המלאכה.

ביאור הפסוק "ביום טובה היה בטוב וביום רעה ראה"

כ. וכדי להבין יותר את הענין של פורים, נלמד כמה שורות מרבנינו הקדוש, ונראה מה זה הכוח העצום והנורא של רבינו נחמן מברסלב, איך שכל מילה ומילה שלו זה למעלה למעלה מרוח הקדוש. אומר רבינו הקדוש (תורה ל"ג אות ג'): "הנה יש שני מיני ימים, ימי טוב וימי רע, כמו שכתוב (קהלת ג, יד) "ביום טובה היה בטוב, וביום רעה ראה", ע"כ רש"י הקדוש פירש בפסוק, וז"ל: "ביום שיש בידך לעשות טובה היה בעושי הטובה. וביום רעה ראה", כשתבוא הרעה על הרשעים, אתה תהיה מן הרואים שנאמר וכו'". פי', אתה תעמוד מהצד ותראה את המפלה של הרשעים, ואתה תינצל. רק תראה מה שקורה וזה לא שייך אליך.

נשים לב, רש"י אומר 'שיש טוב ויש רע', רק אני מציע לך שתהיה טוב, ותדחה את הרע, ואז תוכל לראות בעונש הרשעים ולא יהיה שייך אליך. וזה בחי תורה מסטרא דילן, שהיא עושה חילוק בין טוב לרע. זה פירוש עדיין מהשלב של חיצוניות התורה, שחייבים אותו, כי אי אפשר בלי חיצוניות התורה. וזה רש"י הקדוש. אבל בשורה הבאה של רבינו – זה כבר סודות תורה של משיח – כי רבינו מפרש דבר מבהיל: "הינו שצריך לאדם להסתכל שם היטב היטב (בימי הרעה) – בןדאי ימצא שם ימי טוב – הינו תורה". ע"כ. רבינו אומר, תסתכל טוב ברע, ותגלה בו טוב, ולא סתם טוב, כי הטוב שתמצא ברע – זו תורה. כי אין טוב אלא תורה' (ברכות ה.).

יש תורה שמלוכת בימי רע'

כא. ולהבין את זה, נקדים את הסוד שגילה האר"י ז"ל (שער הכוונות דרוש תיקון חצות א'), וז"ל: מיום שנחרב בהמ"ק ונשרפה התורה, נמסרו סודותיה ורוזיה לחיצונים, וזה נקרא גלות התורה. וזה אחד הדברים שיש בסיפורי מעשיות, שרבינו ב"ג מעשיות הנוראות שלו, הכניס גם סיפורים על עכו"ם ושיחת חולין ועשה מזה תורה גבוהה ועצומה מאוד. שכל זה ענין ימי רע' שמלבישים ומכסים על התורה, והצדיקים הגדולים מגלים את התורה הזאת מתוך הלבושים האלה.

מעלת שיחת חולין של רבינו

כב. רבינו בסוף שנת תקנ"ח היה בארץ ישראל, וכבר לפני כן היה לו תלמיד אהוב מאוד – רבי אהרן ברסלב, ואמר לו רבינו (היי מהר"ן שעי"ו), וז"ל: אמר להרב דפה ברסלב מורנו הרב אהרן, הלא אני אוהב אותך מאד מאד (שתי פעמים), ואני מברכך הלואי שתזכה בעולם הבא להבין שיחות חולין שלי. וזה היה קדם שהיה בארץ ישראל, ע"כ. רבי אהרן מברסלב היה ענק שבענקים בתורה, והיה אחד מתלמידי חכמים הגדולים שהיו בדור, היה בעל מוח גאוני, ורבינו ראה לנכון לברך אותו בברכה הכי גדולה שלו, ועוד לפני ארץ ישראל (כי אחרי ארץ ישראל אין לנו לשער ולתאר), אני מברך אותך שהלואי שבעולם הבא תזכה, רק אם יש לך זכות (זה לא מובן מאליו),

לעומת האור של 'פנימיות התורה'. אבל חג הפורים לא יתבטל, כי הוא עצמו אור של 'פנימיות התורה', וכמו שביארנו שהוא הנס הראשון שזכינו לקבל בהלוואה מהניסים שיהיו לעתיד לבוא.

מגילה אסתר סיפור מעשה של שנים קדמוניות

יז. ובוזה יובן הסוד הגדול שיגלה ר' נתן בלקוטי הלכות (פורים א, א), וז"ל: קריאת המגילה שקבעו לדורות לקרות המגילה בכל שנה ושנה. והיא עקר המצוה של פורים, כדי לעזור את ישראל בכל שנה מבחינת שנה על ידי ספור מעשה של שנים קדמוניות – שנה בחינת המגילה שהיא דבר יקר מאד, וכל עקרה הוא בחינת ספור מעשה שמתחלת: 'ויהי בימי אחשורוש', וכן עד סוף המגילה הכל הולך על דרך ספור מעשה, והוא מעשה של מרדכי ואסתר שהוא בחינת מעשה של שנים קדמוניות, עכ"ל. ר' נתן מגלה כאן סוד גדול, שכל מעשה וסיפור המגילה הוא 'מעשה של שנים קדמוניות' – שבאמת קדם לעולם, והוא שייך ל'פנימיות התורה' בחינת 'תורה דעתיקא סתימאה', שהוא מעל המעשה של זה העולם הגשמי. רק שהתלבש המעשה הזה בתוך הסיפור של מרדכי ואסתר. וכל זה משום ש'חג הפורים', הוא גבוה מאוד, והוא שייך לנסתר שבתורה, לבחינת 'מעשה של שנים קדמוניות', כי בפורים היה גם התחלה של מתן תורה של תורת הנסתר, ופורים הוא הראשית של ל"ג בעומר.

כמה חובה גדולה עלינו לנצל את יום הפורים הקדוש

יח. פורים הוא גם ראשית לכל התחלה חדשה שמתחילים אחרי זמן חורבן בית המקדש, שפסקה הארה הגדולה שהיתה ביציאת מצרים. ולכן כל התחלה בעבודת ה' שיש לנו עכשיו, ההתחלה שלה היא מנס של פורים, שאז התחיל להאיר האור של עתיד לבוא, שהאור הזה מסייע לכל אדם בכל התחלה שהוא עושה בעבודת ה', והכל מתחיל מיום פורים. אוי אוי כמה יקר היום הקדוש הזה, וכמה כואב איך שהוא מתפספס לנו מתחת הידים, כמה אפשר לזכות ביום הקדוש הזה של פורים, כמה אור וכח לכל עבודת ה' של כל השנה כולה אפשר להשיג ביום הזה, אשרי מי שיתבודד ויתפלל על זה ביום הפורים הקדוש והנורא.

הסיבה שבפורים מותר בעשיית מלאכה

יט. ובביאור הסוד הזה, יובן היטב דברי ר' נתן בליקוטי הלכות בענין היתר עשיית מלאכה בפורים, שכתב שם (פורים ד, ח), וז"ל: פורים מתר בעשיית מלאכה ואין בו שום קדשות יום טוב כלל, פי פורים הוא בחינת הארת הקדשה הגבה מאד מאד, שמגדל עצם הקדשה – אין רואין שם שום קדשה, וכעין מה שכתב רבנו ז"ל (ליקוטי מהר"ן רמ"ג) על: 'כל השירים קדש ושיר השירים קדש קדשים' – ושם בספר שיר השירים דיקא אין שם שום תבות קדשה וטהרה כלל, ע"ש. והביאור, בכל החגים יש קדושה ששייכת לעולם הזה, ולכן מעוצם קדושת החג, אי אפשר לעשות מלאכה שהיא סותרת לקדושת החג. אבל יום פורים, הקדושה שלו היא קדושה ד'עתיקא סתימאה', היא קדושה כל כך גבוהה של 'פנימיות התורה', שאין

של המן, שלא יישאר בכל העולם יהודי אחד. המן גזר שאם גוי יחביא יהודי – הגוי וכל משפחתו יחרגו. ועל הזמן שהוא נאמר (דברים כח, טו) "וְהִתְמַכְּרְתֶם שָׁם לְאֵיבֵיךָ לְעֲבָדִים וְלַשְׁפָּחוֹת וְאֵין קִנְיָה" – זה היה בימי הפורים, שאז יהודי רצה להימסר לעבדות לגוי אפ"י בחינם, והגוי עונה לו: "אם אני לוקח אותך, הורגים אותי תוך רגע". וזה שאמרה אסתר (אסתר ג, ד) "וְאֵלֹהֵי לְעֲבָדִים וְלַשְׁפָּחוֹת נִמְכְּרֵנוּ הַחֲרָשֶׁתִי" – זו היתה גזירה רעה שאין כדוגמתה.

ביצד התהפכה הגזירה הכי קשה שהיתה לעם ישראל

כה. והנה את הגזירה הזאת לא הסכים אחשורוש לבטלה, דהיינו לבטל את הספרים ששלח המן, ואף שאסתר התחננה אליו, כמו שכתוב (שם ט, ג) "וַתִּתְחַנֵּן לוֹ לְהַעֲבִיר אֶת רְעַת הַמֶּן הָאֲגִי וְאֶת מַחְשַׁבְתּוֹ אֲשֶׁר חָשַׁב עַל הַיְהוּדִים", אחשורוש ענה (שם ח, ט) "כִּתְבֵּי אֲשֶׁר נִכְתְּבִי בְשֵׁם הַמֶּלֶךְ וְנִחַתּוּם בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ אֵין לְהַשִּׁיב". וא"כ מה קרה פתאום שביום י"ג באדר הכל נהפך לטובה, כמו שכתוב (שם ט, א) "וַיִּנְהַפְּוּךְ הוּא אֲשֶׁר יִשְׁלְטוּ הַיְהוּדִים הַמָּה בְּשִׁנְאֵיהֶם", והיהודים הורגים את הגוים, והרגו בשונאיהם 75,000, ובשושן עשו עוד יום להרוג ברשעים. ומה השתנה פה? התשובה: האותיות של התורה שמהם יונקים העכו"ם את כל כוחם התבטלו, וברגע שהתבטלה היניקה של העכו"ם, וחזרו אותיות התורה לצד הקדושה, אין לרשעים שום כח וקיום. רבינו מסביר פה שאין שום כח ודבר בעולם שאין בו את אותיות התורה שמחיות אותו.

צריך להוציא ולגלות את התורה שממנה יונקים הגוים

כו. גם היום יש לנו איזה איום מאיראן, שוב פעם פרס, כמו בימי אחשורוש, וכן ומכל מיני אויבים מסביב, ואפילו עם אחינו השמאלנים וכו', וצריך לדעת שזה שיש להם כוח לעשות רע ורעש, כי יש להם מעט יניקה מאותיות התורה, ואם נצליח לספר את הסיפור שלהם נכון, ונצליח להוציא מהשיחות חולין של הסיפור הרע של איראן וכו', את התורה שמלוכשת שם, ולהוציא אותה משם, וממילא הם יפלו כפגרים מתים.

כי כאמור כל כח בעולם הוא יונק מהאותיות של התורה הקדושה, וכלשון רבינו: נמצא אפלו במדור הקלפות, הינו בימי רע, שהם מדות רעות ולשונות עכו"ם, גם שם יכולין למצא אותיות התורה. אבל מחמת רבוי הלבושים וגדל הצמצום, אינם נתראים אותיות התורה, הינו ימי טוב, על ידי (מחמת) ימי רע והחשך השורה עליהם. והכח העצום שלנו הוא לחבר את האותיות התורה הקדושה אל מקורם ושרשם.

על ידי כפיית היצר הרע שלנו מגלים את התורה שבימי רע

כז. ואיך מגיעים לדבר הזה? קודם כל צריך להיות צדיק. אומר רבינו ככל שאתה שובר את היצר הרע שלך, אתה מקלף יותר את קליפת הימי רע שמעל אותיות התורה, וז"ל: מי שפופה את יצרו הרע, הינו הימי רע, הינו המדות רעות, אזי הרע נתבטל לגמרי נגד ימי הטוב (אותיות התורה) שבהם. מובא בגמרא (סוכה נב.) "כל הגדול מחברו יצרו גדול ממנו", ז"א, אדם יש לו יצר הרע ענק, וכמו שרבינו אומר (חיי מוהר"ן אות ש"א): ענה ואמר אני ידעתי היצר הרע

להבין שיחת חולין שלי. כי בשיחת חולין של רבינו היה דבר פלאי, להוציא את כל הסודות התורה המלוכשים בחולין.

אחד הטעמים מדוע רצה רבינו לשמוע תמיד 'חדשות'

כג. לכן רבינו רצה לשמוע תמיד 'חדשות' – מה קורה בעולם, כמו שכתוב לדוגמא בחיי מוהר"ן (אות ס"א), וז"ל: וְצִוָּה לְסַפֵּר לוֹ חֲדָשׁוֹת, בְּדַרְבְּו תָּמִיד שֶׁהִיא שׂוֹאֵל לְסַפֵּר לוֹ חֲדָשׁוֹת דִּיקָא, וְסַפֵּר לוֹ רַבִּי נִפְתָּלִי מַה שֶּׁשָּׁמַע אִזְ מַעֲנֵן מִלְחַמַּת שֶׁהָיָה בְּאוֹתָן הָעֵתִים. כי רבינו ידע לקדש את כל סיפורי העולם ולהוציא את החיות שלהם, וזה בחינת: "וְבִיּוֹם רָעָה – רָאָה". וזהו שמבואר בחיי מוהר"ן (אות רמ"ג), וז"ל: כָּל הַמִּינֵי סְפוּרִים שֵׁשׁ בְּעוֹלָם וְכוּ' שֶׁמְסַפְּרִין הָעוֹלָם, הַכֹּל הָיָה בָּא לְפָנָיו, וְגַם כָּל הַמַּעֲשִׂוִּת הַנִּדְפָּסִים הָעוֹלָם הַכֹּל הָיוּ לְפָנָיו. וְהָיָה חֲפֵץ בְּכָל פֶּעַם שֶׁיִּסְפְּרוּ לְפָנָיו חֲדָשׁוֹת מַעֲסָקֵי הָעוֹלָם, כִּי הָיָה יָכוֹל לְהַעֲלוֹת וְלַעֲשׂוֹת עֲבוּדָה נִרְאָה וְנִעְלָמָה מְאֹד בְּכָל הַסְּפוּרִים שֶׁבְּעוֹלָם, עכ"ל.

גם בסיפורים של מלחמות הגוים של היום – המלחמה בין אוקראינה ורוסיה, כל הבלאגן שיש בעולם – זה הכל רע, כי על מה הם שופכים כל כך הרבה דם, אף אחד לא יכול להבין, על מה אלפי אנשים מתים כל יום על חנם, כל זה רע מאוד גדול. אבל בתוך הרע הזה – מסתתרים תורה וחייושי תורה שאין כדוגמתם. וכשצהדיק האמת מסתכל עמוק עמוק, ומדבר את הדיבורים האלה יש לו את העוצמה להוציא משם את התורה. ויותר מזה, יש לו את הכוח גם כן להוציא את היניקה שיש להם משם, כי כל מה שיש להם כוח, זה רק בגלל שיש להם יניקה מאותיות התורה שנמצאים שם, כמבואר כאן בתורה ל"ג. וכשהצדיק מסתכל בימי רע, ומוציא את אותיות התורה שיש שם, אז אין להם שום כח.

מרכיב ואסתר הוציאו את סודות התורה המלוכשים בהמן וכו'

כד. וזה כל הנס של פורים – נכנסנו עכשיו לחודש אדר, שהוא היה חודש הכי קשה שהיה לישראל, כמו שכתוב (אסתר ט, כב): "וְהַחֲדָשׁ אֲשֶׁר נִהְפָּךְ לָהֶם מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה וּמֵאֲבֵל לְיוֹם טוֹב", אבל בתחילה זה היה החודש הכי קשה, ולכן המן שמח שמחה גדולה שנפל הפור בחודש אדר (עי' מגילה יג). ומה קרה בחודש הזה? כבר הבאנו (לעיל אות י"ז) מהליקוטי הלכות, שסיפור מגילת אסתר זה סיפור מ'שנים קדמוניות, ומרדכי ואסתר בכוח פנימיות התורה שהיתה להם, הצליחו להפוך את הסיפור לתורה, ולקחת את כל האותיות התורה שמלוכשים באחשורוש ובהמן ובושתי, ובעשרת בני המן וכו', ולעשות מהם תורה – 'מגילת אסתר', ששמה כן היא: מגלה את ההסתר, את תורת הנסתר שהתחילה אז להאיר בנס פורים.

תוקף וקושי גזירת המן

כה. ובוזה נבין דבר נפלא, כתוב (אסתר ג, ג) "וַיִּנְשְׁלוּחַ סְפָרִים בְּיַד הָרָצִים אֶל כָּל מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ לְהַשְׁמִיד לְהַרְגוֹ וְלֵאבֹד אֶת כָּל הַיְהוּדִים מִנְעַר וְעַד זָקֵן טַף וְנָשִׁים בָּיוֹם אֶחָד בְּשָׁלוֹשָׁה עֶשֶׂר לַחֲדָשׁ שְׁנַיִם עֶשֶׂר הוּא חֲדָשׁ אֲדָר וְשָׁלְלָם לְבוֹז", זו היתה גזירה נוראה, כמו 'הפתרון הסופי' של היטלר ימ"ש, ועוד יותר המן רצה ביום אחד להשמיד את הכל. לא היתה גזירה כזו על עם ישראל כמו הגזירה

הם בכלל צריכים לשמוע בסוף, ואם הם לא יודעים, אז איך גם המלאכים עושים בלי לשמוע?

ההבדל בין אדם למלאך בענין היצר

לא. והביאור הוא כך: מה ההבדל בין אדם לבין מלאך? כתוב שאברהם אמר למלאכים (בראשית יח, ה): "וְסַעְדוּ לְבָכֶם", אומר המדרש (בראשית רבה מה, יא): "אמר רבי חמא, 'לבבכם' אין כתיב, אלא לבכם, מגיד שאין יצר הרע שולט במלאכים. לעומת זאת בבני אדם, נאמר בקריאת שמע (דברים ו, ה): "וְאַהֲבַתְּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ כָּכָל לְבָבְךָ", וכן: "לְאַהֲבָה אֶת ה' אֱלֹהֶיכֶם וְלַעֲבֹדוֹ כָּכָל לְבָבְכֶם", כתוב 'לבבך' (בשתי בית"ן) לומר שיש לנו שני יצרים, יצר טוב ויצר הרע.

ביאור חדש ב"נעשה ונשמע"

לב. ועכשיו מובן, למה המלאכים יכולים לעשות בלי לשמוע, בגלל שאין להם יצר הרע, כי אותיות התורה מאירות ומצטרפות בהם, והם יכולים לדעת את רצון הקב"ה גם בלי לשמוע. רק נשאר קשה החצי השני של ה'ממה נפשך' הנ"ל, אם המלאכים כבר יודעים את רצון ה' מאותיות התורה, אז למה הם צריכים אחרי שהם עושים גם 'לשמע בקול דברו'? התשובה: אחרי שהם עושים, אז הם זוכים 'לשמע בקול דברו' – בתור שכר. וזה חידוש חדש בפירוש "נעשה ונשמע", 'נעשה' – מה שאנחנו עושים, 'נשמע' – זה השכר שאנו מקבלים. וזה מה שמביא רבינו שם את דברי הוזהר הקדוש (פרשת לך לך ח"א דף צ, ו): "בְּרַכּוּ ה' מְלֹאכֵינוּ גְבֻרֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ" (תהלים קג, ט) אֵלֵינוּ אֲנֹנוּ דְמִתְגַּבְּרִין עַל יִצְרֵיהֶוּ, אֲנֹנוּ דְמִיָּן לְמְלָאכֵינוּ מְמֵשׁ. "עֲשֵׂי דְבָרוֹ" – דְעֵבְדִין לְהַאי דְבָר, "לְשִׁמְעָה בְּקוֹל דְבָרוֹ" – אֲנֹנוּ זְכִינָן לְשִׁמְעָה קִלְיָן מְלַעְלָא.

המלאכים עושים, והסברנו שהם יודעים מה לעשות בלי לשמוע, מפני שאין להם יצר הרע, ולכן הם מקבלים את התורה בהארה והתנוצצות והצטרפות של אותיות – עד שהם יודעים מה לעשות מתוך התורה, ואז הם זוכים לשכר של מדרגות גבוהות לשמוע קולות מלמעלה. וכך זה אצל כל בני אדם, שזוכים לכפות את היצר הרע שלהם, ואז זוכים לדעת מתוך אותיות התורה שמאירים אצלם מה לעשות בלי לשמוע, זהו "נעשה", ואח"כ זוכים לבחינת "נשמע", שזה השכר שמקבלים, שזוכים לשמוע ברוח הקודש קולות עליונים.

כל התוחות של רבינו שייכות לכל אחד מאיתנו

לג. וכאן אני רוצה לומר חידוש גדול, וגם זה שייך לכל יהודי. רבינו דיבר לכל יהודי, מובא בשיחות הר"ן (שיחה ר"ט), וז"ל: אָמַר שְׁכָל הַתּוֹרוֹת וְהַשִּׁיחוֹת שְׁלוֹ אֵינֶם בְּשִׁבְלֵנוּ לְחֹד, כִּי אִם "אֵת אֲשֶׁר יִשְׁנוּ פֹה וְאֲשֶׁר אֵינְנוּ פֹה" (דברים כט, יד), וְעַיִן בְּרִשׁוֹ שִׁפְרֵשׁ "וְאֲשֶׁר אֵינְנוּ פֹה", וְאֵף עִם דְּרוֹת הַעֲתִידִים לְבוֹא, (והבן). וְכִמְהָ פְעָמִים דְּבָרְנוּ עִמּוּ מְעַנְּנָן זֶה, וְרַמְזוּ לָנוּ בְּדְבָרֵינוּ לְהוֹדִיעַ לְדוֹרוֹת הַבָּאִים אֵת כָּל מַעֲשֵׂי ה' הַגְּדוֹל שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ. וּפְעַם אֶחָד אָמַר בְּפִירוּשׁ: גַּם לְבִנְיָם תּוֹדִיעוּ אֵת כָּל הַתּוֹרוֹת וְהַשִּׁיחוֹת הַנִּפְלְאוֹת וְהַנּוֹרְאוֹת וְהַמְעֻשָׂוֹת וְכִיּוֹצֵא בָהֶם אֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ. וְאָמַר אִזּוֹ הַפְּסוֹק בְּהַתְּלֵבּוֹת גְּדוֹל כַּגְּחִלִי

שְׁלָכֶם, אֵלּוּ הָיוּ לֹקְחִין מִכֶּם הַיָּצֵר הָרַע הָיוּ הוֹלְכִין וּמְקַלְחִין צְנוּרוֹת מְלֵאִים דָּם וְכָל הָעוֹלָם הָיָה מְלֵא דָם, עַב"ל. וְכִיּוֹן שֶׁאֲצַלְנוּ עַדִּין יֵשׁ כָּל כֵּךְ יִצֵר הָרַע, וְאֲנַחְנוּ לְפַעְמִים נּוֹפְלִים בְּהַרְבֵּה חַטָּאִים, כָּל זֶה גּוֹרֵם שֶׁכַח הַיָּמִי רַע' חֹזֵק מְאוּד, וְהוּא מְכַסֶּה בְּמַכְסֵה חֹזֵק מְאוּד עַל הַתּוֹרָה הַמְּלוּבֶשֶׁת אֲצֵלּוֹ, וְלֹא נוֹתֵן לָנוּ לְהוֹצִיא אוֹתָהּ.

אבל כשאנחנו שוברים את היצר הרע שלנו, כמו כשאדם הולך ברחוב ומוריד את העיניים, בזה הוא שבר את היצר הרע. באה לו מחשבה רעה, הוא דוחה אותה. בא לו לדבר דברים בטלים ולשון הרע, ובמקום זה פותח גמרא ומשנה, או שומע שיעור תורה או מקיים מצוה. או אדם שאשתו אמרה לו משהו, ובא לו לכעוס עליה, והוא עונה לה במענה רך, במקום לענות לה כמו שהיא דיברה אליו. יש לנו מלחמה עם היצר הרע כל רגע ורגע. וכשאתה מתגבר על היצר הרע שלך, אתה מקלף את הרע שעל אותיות התורה, וזו הפעולה הראשונה.

כשמבטל את הימי רע נוסף הארה באותיות התורה

כת. והדבר השני, מבאר רבינו שם: שברגע שזכית לקלף את הרע שנמצא על אותיות התורה, אז הקב"ה מאיר יותר באותיות האלו, וז"ל: מִתְחַלֵּה לֹא הָיוּ מְאִירִין כָּל כָּף (אותיות התורה המלובשות בימי רע), כִּי לֹא קָבְלוּ אוֹר מְלִמְעָלָה, כִּדִּי שְׁלֵא יִקְבְּלוּ הַיָּמִי רַע יוֹתֵר מִכִּדִּי חִיּוּנוֹ. וְעַכְשָׁיו שֶׁנִּתְבַּטַּל הָרַע, וְנִשְׁאַרִין אוֹתוֹת הַתּוֹרָה לְבַד, אֲזִי מְקַבְּלִין אוֹר רַב מְלִמְעָלָה, ע"כ. זה שיש אומות שהן אימפריות ויש להם עוצמה, זה בגלל שיש להן מעט יותר ממה שמגיע להם, ולכן הם כל כך עצומים וגדולים, וברגע שמקלפים את הימי רע האלו, אז האותיות האלו מתחילות לחזור לקדושה, ואז הם מקבלים הארה.

העניינים הנ"ל שייכים לכל אחד ואחד

כט. מובא בגמ' יומא (דף עג) שהאותיות שעל החושן היו בולטות מאירות ומצטרפות, ורבינו מבאר שענין זה שייך גם באותיות התורה כשזוכים להוציא אותם מהימי רע. רבותי: אני מדבר על מדרגות ששייכות לכולנו, נפסיק לחשוב שאנחנו כל כך קטנים, בענוה של שקר, אנחנו יהודים ולכל יהודי יש עוצמה גדולה. כשיהודי מתגבר על יצרו, הוא נמצא במעלה כל כך עוצמה לפני הקב"ה שאין לשער ולתאר.

"נעשה ונשמע" - כיצד אפשר לעשות בלי לשמוע

ל. ונבאר יותר שבוע שעבר (בפרשת משפטים) קראנו שעם ישראל אמרו (שמות כד, ז) "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע" 'נעשה ונשמע'. והשאלה המתבקשת: מה הפירוש שעם ישראל אמרו, איך אפשר לעשות בלי לשמוע? הרי זה לא יכול להיות במציאות? כתוב בגמ' (שבת פח.) כשהקב"ה שמע את עם ישראל אומרים: "כָּל אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע", אמר ה': מי גילה רו זה לבני, רו שמלאכי השרת משתמשים בו! שנאמר (תהלים קג, ט) "בְּרַכּוּ ה' מְלֹאכֵינוּ גְבֻרֵי כַח עוֹשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעָה בְּקוֹל דְבָרוֹ". ואני שואל גם על המלאכים, ממה נפשך אם המלאכים יודעים (באיוו ידיעה) מה הקב"ה רוצה, אז למה

שאדם מתעורר מפסוק או ממשנה. אחת הדרכים לעשות עליית נשמה, זה לחזור על פסוק או משנה הרבה פעמים עד שאתה נדבק באותיות הקדושות האלה ואתה עולה. עכ"פ אתה זוכה שבראש שלך מתנוצץ ברור מה לעשות. וזה נקרא: 'זְכִינְךָ לְמִשְׁמַע קָלִין מְלֻעָלָא'. אם כל ישישים ריבוא עם ישראל אמרו 'נעשה ונשמע', ורבינו מסביר ש'נעשה ונשמע', זה שעי" שבירת היצר אתה מוציא את הרע המלביש על אותיות התורה, ועיי זה 'זְכִינְךָ לְמִשְׁמַע קָלִין מְלֻעָלָא'. פשוט לעבוד את הקב"ה בתמימות ובפשיטות. ועיקר העיקרים זה להיות 'סור מרע', לשבור את היצר הרע שלנו.

אני באמת סר מרע

לו. מסופר בחיי מוהר"ן (אות רל"ח) שפעם אחת אמא של רבינו הקדוש, פייגא הקדושה, שאלה אותו: שמעתי שהעולם מדברים עליך גדולות ונפלאות, תספר לי מה המדרגה הנפלאה שזכית בעבודת ה' אמר לה: 'באמת אני סר מרע'. רבינו יכל להעיד על עצמו – 'אני סר מרע באמת', איזה צדיק נפלא הוא רבינו הקדוש, פשוט לחבק ולנשק אותו מרוב אהבה, איזה זכות שזכינו להתקרב לשולחן של רבינו. מי שהוא סר מרע, הוא מקלף מאותיות התורה את הטומאה והסטרא אחרא שהיא יונקת משם, וממילא מתקיים בכך 'זְכִינְךָ לְמִשְׁמַע קָלִין מְלֻעָלָא', שזה הנקודה של התורה הקדושה, וזה שייך גם אלינו. כי מה שאמרו ישראל "כל אֲשֶׁר דָּבַר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע" – זה שייך לכל העם יחדיו, גם לשפחה על הים, לכן זה שייך גם אלינו, ולכן צריך להפסיק עם הענווה של שקר, שמביאה את האדם לגהינם, עם הענווה הזאת שחושבים אותנו לקטנים, ושזה שייך רק למקובלים ולצדיקים ולא לנו.

להיזהר לא לפרסם שום דבר שהשגת

לו. רק דבר אחד, אם זכית והגעת לאיזו מדרגה, תקיים (מיכה ו, ח) "וְהִצַּנְעַת לְכַת עִם אֱלֹהֶיךָ" אל תדבר מילה תשמור את המדרגות שלך לעצמך, ותגיד תודה להקב"ה, ואף אחד לא צריך לדעת כלום, מעבודת השם שלך, וזה הדבר הכי מזיק לעבודת ה', שחבר שלך יודע, אתה עובד לעצמך ויש הבטחה גמורה לך שמגיעים לזה עיי שכופים את היצר הרע. ולכולנו יש הזדמנויות לעשות זאת.

פרצוף הימים ופרצוף הזמנים

לח. ונאמר עוד נקודה מהתורה ל"ג הנ"ל, מבואר שם שהמידות הן הספירות: חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, ומלכות. וצריך לדעת שעשר הספירות מתחלקות ל'מוחי' ו'מידות', ה'מוחי' הן ג' הספירות העליונות: כתר, חכמה ובינה, וזה מכונה בקבלה: ג"ר (ראשונות) ויש את שבע הספירות התחתונות שנקראות ז"ת (תחתונות). ה-ג' ראשונות שהם ה'מוחי' הם מעל ימי השבוע – מעל הזמן, וז' תחתונות הם שייכים לשבעת ימי השבוע, כל ספירה לאותו יום. והחגים זה פרצוף שנקרא 'פרצוף הזמנים', פסח הוא ב'חסד', שבועות ב'גבורה', 'סוכות' ב'תפארת'. והחגים האלה הם נמצאים בספירות של המידות. אבל יש שני ימים בשנה, שהם אינם בספירות האלה, והם: יום כיפור, ו'פורים', 'כיפור' – ב'בינה', ו'פורים' – ב'דעת'. ספירת ה'דעת' היא מעל השבעה ימים.

אש "וְהוֹדַעְתֶּם לְבְנֵיךָ וּלְבְנֵי בְנֵיךָ" (דברים ה, ט), עכ"ל. כשרבינו אומר תורה זה לא רק לצדיקים (יש את הספר 'נועם אלימלך' לצדיקים, וספר ה'תניא' – ספר של בינוניים, אבל ספר ליקוטי מוהר"ן זה ספר לצדיקים בינוניים ורשעים), וכולם צריכים את הספר הקדוש הזה, וכל מילה שכתובה בליקוטי מוהר"ן שייכת לכולנו, ולמה אני אומר את זה? כי יש ענווה פסולה ורעה, שאומרת לך: זה לא שייך לי, אני קטן, זה לא שייך אלי. אז תדע שזה לא נכון.

אפילו אדם פשוט יכול לראות באותיות התורה נפלאות

לד. רבינו כותב בליקוטי מוהר"ן (תורה רפ"א ח"א), וז"ל: אֶפְלוּ אָדָם פְּשׁוּט אִם יֵשֵׁב עֲצָמוֹ עַל הַסֵּפֶר, וְיִסְתַּבֵּל עַל אוֹתוֹת הַתּוֹרָה, יְכוּל לְרַאוֹת חֲדָשׁוֹת וְנִפְלְאוֹת. הֵינּוּ שְׁעַל יְדֵי הַסְתַּבְּלוֹתוֹ הַיֵּטִב הַיֵּטִב עַל אוֹתוֹת הַתּוֹרָה – יִתְחַלְלוּ הָאוֹתוֹת לְהַאִיר וּלְהַצְטַרֵף, בְּבַחֲנֵינָת אוֹתוֹת בּוֹלְטוֹת וּמְצַטְרָפוֹת, עכ"ל. ואני מאוד רוצה להוריד את הדברים הפלאיים האלה למעשה, יש אנשים שיש להם שאלות וספיקות בחיים, האם להכניס את הבן לתלמוד תורה הזה, או לישיבה הזאת וכו' או לא? להשקיע בעסקה הזאת או לא להשקיע בה? ובאים לרב לשאול מה לעשות, והרב אומר 'לא יודע'. היום חלוקת העצה שיש לנו היא על אלף דברים.

עצה נפלאה למעשה כשיש 'חלוקת העצה'

לה. ואני רוצה לתת לכם עצה טובה ונפלאה, וזו עצה שעובדת. קודם כל עושים תשובה ושוברים את היצר הרע שלנו. וברוך השם היום יש לנו הזדמנויות בלי סוף לשבור את היצר על ימין ועל שמאל כפשוטו. רק אתה הולך ברחוב ויש לך הזדמנות לשבור את היצר הרע מכל הפריצות, בבית יש לאדם הזדמנות לשבור את היצר של כעס וכו', בבית הכנסת יש לך הזדמנות – האם עכשיו אני מכוון בתפילה או לא, האם אני מדבר בתפילה או לא. האם אני הולך למקווה או לא, האם אני קם בזמן לתפילה, האם אני אומר קריאת שמע בזמנה או לא? האם אני ישר במשא-ומתן או לא. אדם נפגש עם היצר הרע 24/7, 365 יום בשנה. ובכל רגע אתה יכול לשבור את יצר הרע שוב ושוב ושוב.

עכשיו נגיד יש לך 'חלוקת עצה' כך תתפוס איזה ספר שאתה רוצה, תורה, נ"ך, משנה, ותיקח את הפסוק או את המשנה, ותתחיל לקרוא אותו, ותקרא אותו עשרה פעמים חמישים פעם. רבינו אמר בשיחות הר"ן (שיחה נ"ח), וז"ל: לְחֻשָּׁב וּלְחֹזֵר בְּמַחְשָׁבְתוֹ אוֹתוֹ הַפְּסוּק אוֹ אוֹתוֹ הֶעֱנִין כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים הַרְבֵּה מְאֹד, וְלִהְיוֹת נֹקֵשׁ וְדוֹפֵק עַל הַפֶּתַח עַד שִׁפְתָּחוּ לוֹ. ואתה מעמיד את השאלה בראש שלך, האם למכור את הדירה או לא, כי יש לך ספק. ואז אתה קורא את הפסוק או המשנה במנגינה. כלומר, קודם תקדים תשובה ושבירת היצר הרע וכנ"ל, וכשאתה באמת במדרגה כזו שְׁקַלְפֵת רַע מֵהָאוֹתוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, אתה תזכה שתוך כדי קריאת המשנה, או הפסוק עשרות פעמים, יתנוצץ לך מתוך אותיות התורה התשובה על השאלה שלך.

מי שזוכה פעם לחזור פסוק או משנה מאה פעם, הוא מרגיש מעין תענוג של עולם הבא, זה משהו לא נורמלי, זה דבקות כזאת

בשורש הדברים שבדעת הכל טוב

לט. אצל בלעם כתוב דבר מבהיל (במדבר כד, טו): "וַיִּדַע דָּעַת עֲלִיּוֹן", שואלת הגמרא (ברכות ז). בלעם הרשע והטמא אפילו דעת בהמתו לא היה יודע, ואם כן, איך התורה נותנת לבלעם שבח כזה שהיה יודע דעת עליון של הקב"ה? ואומר הוזהר הקדוש בפרשת בלק (ח"ג דף רת). שאם בלעם היה משתבח במה שלא שייך לו, התורה לא היתה כותבת את זה?

אלא התשובה: ב'דעת' יש משהו מיוחד, 'דעת' זה השורש של כל דבר, ובשורש הכל טוב, ולכן גם שורש של הרע – הוא בעצם טוב, כי שורש הרע הוא בקדושה. ומה אדם פועל בתשובה שלו? כתוב בגמרא ביומא (דף פ"ב): שבתשובה מאהבה נהפכין זדונות לזכויות. והשאלה, איך יתכן שהזדון יהפך לזכויות, מי שחילל שבת במזיד איך הוא יהפוך את העבירה לזכות? והתשובה: כשאתה מגיע לשורש הניקה של העבירה, ושורש הניקה הוא בדעת, והדעת היא מעל ימי הטוב וימי הרע, שם הכל טוב.

וזה העוצמה המיוחדת של יום הפורים שהוא ב'דעת', ומכיוון שהוא נמצא בדעת, לכן הוא מותר בעשיית מלאכה, וגם מותר להתחפש לגוי וכו', ולמה? כי אנחנו רוצים להראות שהגוף שמקיימים איתו את הפורים, הוא בבחי' 'רגע מלאך רגע גלח' (עי' בשיח שרפי קודש ח"א אות תקל"ז ותשל"ב), כלומר שאין הבדל בין רע לטוב, כי בשורש – הכל טוב.

פורים היא אהבה שבדעת' - ולכן שם כל ההתחלות

מ. ר' נתן כותב בליקוטי הלכות (פורים ה, ב), וז"ל: ב'אֲתוּ הַדּוֹר הַזֶּה מְרַדְּכֵי הַיְהוּדִי, וְעֵצֶם תִּקְוָה מַעֲלֵת מְרַדְּכֵי מוֹבָא בְּפִתְבֵּי, שְׁהִיָּה אֹר גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, וְהוּא בְּבַחֲנֵינָת 'אַהֲבָה שְׁבִדְעַת', כִּי מְרַדְּכֵי בְּגִימְטְרִיא 'רַב חֶסֶד' כְּמוֹבָא, 'רַב חֶסֶד' זֶה בְּחִינַת 'אַהֲבָה שְׁבִדְעַת', כִּי 'אַהֲבָה שְׁבִימִים' הוּא בְּחִינַת 'חֶסֶד' שְׁהוּא יוֹמָא דְאֲזִיל עִם בְּלָהוּ יוֹמִין כְּנִ"ל, 'רַב חֶסֶד' זֶה בְּחִינַת 'אַהֲבָה שְׁבִדְעַת', שְׁהוּא לְמַעַלָּה מְחֶסֶד סֵתֵם וְהוּא בְּחִינַת 'רַב חֶסֶד', וְזֶה בְּחִינַת 'מְרַדְּכֵי'.

וזה עומק הכוונה שפורים הוא ההתחלה של כל ההתחלות, כי עד חורבן בית ראשון היו כל המצוות נמשכות מיציאת מצרים, שזה בחי' 'טוב ורע', אבל האור של פורים זה אור שבא מהעתיד לבוא, והחידוש הוא שהאור של פורים, שהוא בא מה'אהבה שבדעת' – שזו תורה דעתיקא סתימאה, מבחינת: 'סיפורי מעשיות משנים קדמוניות', (שהם התלבשו בנס פורים, אבל הם משנים קדמוניות) והיות ש'דעת' זה גבוה כל כך, בבחינת (תהלים ה, ה): לא יגרוף רע – בזכות זה הצלחנו לנצח את המן, בזכות שעלינו לשער החמישים דקדושה, (כמו שרבינו רמזו בליקוטי תורה י"ח"א). ולכן המן התבטל מהמציאות, וזה גם הדמיון שרבינו הקדוש מדמם את 49 ימים של ספירת העומר ויום ה-50 לכל העניין של פורים. ולכן כל ההתחלות הם מפורים, היות שאנחנו נמצאים בפורים 'באהבה שבדעת' שהיא למעלה מהטוב והרע של שבעת הימים.

וזהו גם שכל הנקודה של פורים זה בחי' 'נהפוך הוא', כיוון שהניקה מהדעת על ידי: 'הדור וקבלוה בימי אחשוורוש', בזכות אהבת

הנס, שיש בה 'תורה דעתיקא סתימאה' שקיבלנו אז, ולא רק את התורה של מעמד הר סיני, ולא רק התורה של יום כיפור, אלא גם ל"ג בעומר שזו בחי' תורת הנסתר – תורתו של משיח שהתחיל להביא לנו רבי שמעון בר יוחאי, גם היא מתחילה מפורים. וזו הבחינה של 'פורים' שהוא ב'דעת', שזה מקום גבוה מעל גבוה, שאין בו רע שמפילים את הרע מאליו.

רבינו מסביר, שכל עבודת ה' מתחילה בעבודה מעשית של כפיית היצר הרע, וזו ההתחלה של כל ההתחלות, אין דילוגים וקפיצות דרך, אלא הדרך הפשוטה היא קודם כל לעמוד בניסיונות ולהיות יהודי קדוש וצדיק, כמו שכתוב: "קדש עצמך במותר לך", ואז מקלף את הרע מאותיות התורה, ואותיות התורה מקבלים אור מלמעלה, וכשהם מקבלים את האור מלמעלה, הרע לא יכול לסבול והוא מתפוצץ לגמרי ונהרס, כי ברגע שיש ריבוי אור של קדושה, הסטרא אחרא לא יכול לינוק כאלו אורות.

המצרים שלטו בשורה לרע להם

מא. וכעין הבחינה שרבינו הקדוש אומר בליקוטי מוהר"ן (תורה קס"ג ח"א) בענין של שרה, את הפסוק (קהלת ח, ט) "עַתָּה אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם בְּאָדָם לְרַע לֹו", חפ"י עת אשר שלט אדם דקדושה באדם דסטרא אחרא – לרע לו, לרע לו דאדם דסטרא אחרא בודאי. המצרים לקחו את שרה כתוב (בראשית יב, טו): "וַיִּרְאוּ אֹתָהּ שְׂרֵי פְרַעֲה וַיְהַלְלוּ אֹתָהּ אֶל פְּרַעֲה וַתִּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פְּרַעֲה", ואז כתוב (שם, יז): "וַיִּנְגַע ה' אֶת פְּרַעֲה בְּנִגְעִים גְּדֹלִים וְאֵת בֵּיתוֹ עַל דְּבַר שְׂרֵי אִשְׁתֵּי אֲבָרָם", הנגעים באו עליהם בגלל שלא יכלו לסבול את האור הקדוש של שרה, אברהם עשה להם טובה בהתחלה והכניס את שרה במזוודה, אבל המצרים גילו אותה, ומאז לא יכלו לסבול את האור הקדוש שלה, וקיבלו את כל העונשים בגללה.

והדבר זה ממשיך עד היום שברגע שאנחנו מגלים את האור שנמצא בתורה, אנחנו עושים מאיראן ומכל שונאי ישראל – אפר, הם יתפוצצו בעצמם עם כל האטום שלהם, ולא ישאר מהם כלום, כי הכל יהרוס אותם בעצמם, הם יהרגו את עצמם, כי ברגע שלא תהיה להם יניקה מהתורה, לא יישאר להם שום דבר.

וזה הפשט ש'כל ההתחלות מפורים. אנחנו מתפללים חקב"ה מה' שבט 40 יום – "הצילני מקליפת המן עמלק, וזכני לקדושת מרדכי ואסתר", כי אנחנו לא יכולים להתמודד עם הרע, ולכן תציל אותנו מעמלק ותרחיק אותי ממנו. אבל בפורים אנחנו נכנסים בתוך הרע, אנחנו שותים יין, ומתחפשים ועושים מלאכה, כי אנחנו לא מפחדים מהרע כי אנחנו ב'אהבה שבדעת' אנחנו יכולים להפוך אותו לטוב, כי ב'דעת' השורש של הכל – ששם אין הבדל בין רע לטוב. ה' יזכה אותנו לעבודה מעשית ולקיום מצוות באמת ובשמחה, אמן ואמן.

שבת שלום ומבורך. עריכה: ליאור גבע